

Täysistunto

Torstai 14.3.2024 klo 16.00—18.35

2.4. Suullinen kysymys kiristyneestä työmarkkinatilanteesta (Li Andersson vas)

Suullinen kysymys SKT 44/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Andersson, Li.

Keskustelu

16.27 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, te puhutte johtajuudesta, mutta mitä minä näen, kun katson Suomea tällä hetkellä: johtajuuden totaalisen puutteen — totaalisen puutteen. Te olette maan pääministeri. Siinä asemassa hyvää johtajuutta ei mitata sillä, onnistuuko valtavia ja pitkäaikaisia vahinkoja aiheuttaen runttaamaan läpi oman kantansa hinnalla millä hyvänsä, vaan siinä asemassa, missä te nyt olette, te olette vastuussa koko tästä maasta, yhteisestä hyvästä, niin yrityksistä kuin työntekijöistä, ja teidän vastuullanne on löytää niitä yhteisiä ratkaisuja.

Ammattiyhdistysliike ei ole esittänyt, että mitään ei saa tehdä, [Ben Zyskowicz: Ei, kun pitää peruuttaa uudistukset!] ei ole esitetty, että yhtäkään uudistusta ei saa viedä eteenpäin, vaan neuvotteluprosessia, jotta olisi mahdollista löytää kompromisseja, ja ymmärrystä siitä, että kestävät ratkaisut ovat sellaisia, [Puhemies koputtaa] joissa molempien osapuolten kannat ja edut on huomioitu. [Puhemies koputtaa] Pääministeri Orpo, onko teistä tämänkaltaiseen johtajuuteen? [Eduskunnasta: Ei ole!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo.

16.29 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun näemykseni siitä, mitä Suomi tarvitsee ja mihin suuntaan toimia pitää johtaa, on se, että me aidosti pystyttäisiin pitämään koko Suomesta huolta, jokaisesta suomalaisesta huolta, myös heikommista. Se polku ja se tie ja alamäki, johon Suomi on viimeisten 15—20 vuoden aikana ajautunut, on ollut niin vahva alamäki — alijäämät ovat kasvaneet, työllisyys ei ole kehittynyt samalla tavalla kuin muissa maissa, tuottavuus ei ole parantunut, ja me ollaan jääty jälkeen auttamattomasti esimerkiksi Ruotsista, 20 prosenttia viimeisten 15 vuoden aikana bkt:ssä, köyhydytty heidän rinnallaan — että me menetetään se hieno suomalainen yhteiskunta, jota me ollaan yhdessä rakennettu, ja se ei museoimalla parane. [Vasemmalta: Johtajuus! — Välihuutoja] Se ei parane sillä, että ei tehdä mitään.

Vielä kerran, vielä kerran: ne uudistukset, mitä hallitus on tekemässä työmarkkinoille, eivät heikennä tavallisen suomalaisen palkansaajan asemaa. [Välihuutoja] Työttömyysturvan porrastaminen on selkeä heikennys. Paikallinen sopiminen parantaa suomalaisen palkansaajan asemaa, ja sitä paitsi meillä on sen jälkeen enemmän palkansaajia, kun yritykset

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2024 vp

uskaltavat kasvaa, investoida ja palkata ihmisiä [Puhemies koputtaa] ja ihmisillä on töitä ja toimeentuloa. [Puhemies koputtaa] Ei ole mitään muuta kuin työn linja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Li Andersson.

16.30 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän, että pääministerillä on tarve puolustaa hallituksen uudistuksia ja lakihankkeita, mutta totta pitäisi puhua. Paikallisen sopimisen muutokset mahdollistavat joustoa alaspäin palkkauksessa ja työaikajärjestelyissä. Kyse on heikennyksistä tavallisten työntekijöiden palkkaukseen ja työehtoihin. [Vasemmalta: Työehtojen heikennyksistä!] Koko hallituksen vientimallin idea on estää sen kaltaista palkkaohjelmaa kuin mitä viimeksi saatiin aikaiseksi julkiselle sektorille, ja se on suoraa vaikutusta suomalaisten työntekijöiden palkkaukseen. Puhumatakaan niistä muutoksista, mitä te olette tekemässä irtisanomissuojan osalta ja määräaikaissuoksien helpottamiseksi, jotka ovat suoraan heikennyksiä suomalaisten työntekijöiden työehtoihin.

Ja mitä tulee Ruotsiin: Vierailin itse Jussi Saramon kanssa pari viikkoa sitten Ruotsissa. Tavattiin Ruotsin SAK:ta, tavattiin Ruotsin sovittelijainstituutiota, ja kysyttiin heiltä, miksi Ruotsissa on niin paljon vähemmän poliittisia lakkoja kuin täällä. Mikä oli kaikkien ruotsalaisten vastaus? Koska työmarkkinaosapuolten asema on vahva ja myös työnantajapuoli ja poliittiset päätöksentekijät ymmärtävät sen järjestelmän merkityksen. [Markku Eestilä: Olisiko Ruotsissa vähän enemmän rahaa?] Te olette tekemässä täällä päinvastoin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Satonen.

16.31 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se on totta, että Ruotsissa työmarkkinajärjestöt kykenevät parempaan yhteistyöhön kuin Suomessa. [Timo Heinonen: Siellä on paremmat demarit!] Jos he kykenisivät Suomessa yhtä hyvään yhteistyöhön, niin voitaisiin tehdä näitä uudistuksia yhteisesti siellä, mutta näin ei ole tapahtunut — ei ole tapahtunut työrauhassa, ei ole tapahtunut paikallisessa sopimisessa, ei vuosikymmenien aikana. [Välihuutoja]

Mitä tulee sitten paikalliseen sopimiseen, josta edustaja Andersson kysyi, niin tämä paikallinen sopiminen Suomessa tehdään nyt ja jatkossakin. Se perustuu työehtosopimuksiin, ja työehtosopimuksia kun tehdään, niin siellä on kaksi eri osapuolta. Työntekijät voivat vaikuttaa siihen, mistä asioista voidaan paikallisesti sopia, ja työntekijät voivat vaikuttaa siihen, sovitaanko niistä asioista paikallisesti, joihinka TESillä on annettu mahdollisuus. Eivät he lähde niitä tekemään, jos he eivät katso, että se on heidän etunsa mukaista, joko niin, että he itse siitä hyötyvät välittömästi tai että se turvaa heidän työpaikkansa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

16.33 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täytyy nyt korjata ensimmäinen virhe tuosta puheenvuorosta: Paikallista sopimista on ollut 90-luvun lopulta lähtien Suomessa, ja se on suurimpia työmarkkinauudistuksia tässä viime vuosikymmeninä. Täällä yritetään vähätellä koko ajan, että täällä ei muka ole tehty mitään. Täällä on tehty aika monia työmarkkinauudistuksia ja monia työläinsäädäntöuudistuksia vuosikymmenten aikana. Se on tosiasia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2024 vp

Jos tähän tilanteeseen katsotaan, niin erilaisia kriisejä tässä vuosikymmenten aikana on ollut, ja aina kun on näin iso kriisi kuin mikä nyt tällä hetkellä on, jopa kaaos, niin aina näitten kriisien yhteydessä osapuolet ovat taustalla koko ajan neuvotelleet ja yrittäneet löytää polkuja näistä kriiseistä ulos. Nyt sellaista ei ole tässä tekeillä ollenkaan. Kysymykseni kuuluukin: onko valtiosihteeri Nykäsellä työkaluja avata tätä kriisiä, vai tarvitseeko hän lisää työkaluja, valtakunnansovittelijaa tai muita henkilöitä, joilla tätä kriisiä ja näitä solmuja voidaan avata? Tämä juntaaminen tässä yhdessä asennossa ja todistelu, että me vain noudatamme hallitusohjelmaa... [Puhemies koputtaa] Nyt pitäisi hakea ratkaisuja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Työministeri Satonen.

16.34 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se on totta, että järjestäytyneessä kentässä on tehty paikallista sopimista ja siellä on saavutettu hyviä tuloksia. Nyt niitä hyviä tuloksia saavutetaan jatkossa myös järjestäytymättömässä kentässä, ja se tuo meille paljon etuja.

Mitä sitten Nykäsen rooliin tässä tulee, niin hän käy nyt yksitellen läpi ne tahot, jotka osallistuivat silloin näihin kaksikantaisiin neuvotteluihin vientimallista, ennen kuin SAK niistä lähti. Hän käy ne yksitellen läpi. Tilannehan on sellainen, että työnantajapuoli on valmis näihin neuvotteluihin, Akava on valmis näihin neuvotteluihin, STTK on valmis näihin neuvotteluihin. Ainoastaan SAK ei ole valmis näihin neuvotteluihin, ja SAK:n ehto on se, että se haluaa neuvotella muistakin asioista kuin tästä vientivetoisesta palkkamallista. Kuten täällä pääministeri on monta kertaa jo sanonut, paikallisen sopimisen lausuntokierros on käynnissä ja hallituksen esitys päätetään sen lausuntokierroksen jälkeen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Saramo.

16.35 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Orpo ja ministeri Satonen, te vetoatte koko ajan Ruotsiin. Ruotsissahan todella se hajautettu järjestelmä kriisiytyi ja tilalle luotiin uusi, keskitetympi järjestelmä, jossa työntekijöillä on vahvempi asema ja jossa ammattiliitot neuvottelevat aina kaikesta, mikä työelämään liittyy. Te olette tekemässä nyt päinvastaista. Muistetaan 2016: meillä oli jo Suomessa yhteinen näkemys siitä, minkälainen paikallisen sopimisen lisääminen täällä tehdään, mutta Suomen Yrittäjien annettiin kaataa se. Te jatkatte nyt sillä samalla linjalla. Kun te uudistatte työelämää, te loittonette pohjoismaisesta, nykyaikaisesta järjestelmästä ja menette sinne 1920-luvun järjestelmään. [Jani Mäkelä: Se oli 30-luku!] Teidän uudistamistanne pitäisi kutsua vanhentamiseksi.

Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Purra sanoi, että lakot kohdistuvat mittattoman pieniin, kärpäsien kokoisiin asioihin. Kuinka jääräpäinen pitää olla, että kärpäsien kokoisella asialla ajaa tämän maan polvilleen ja koko työmarkkinan kaaokseen? Miksi te ette ole neuvottelemassa, jos asiat ovat kerran kärpäsien kokoisia? Välillä te vähättelette, välillä te liioittelette. [Puhemies koputtaa] Yhtenäistä on vain se, että te ette halua neuvotella ja te ette johda.

Arvoisa rouva puhemies! Kysyn pääministeriltä: [Puhemies koputtaa] Miksi te olette valmis näin rajuihin toimiin? Miksi te ette ota johtajuutta?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2024 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

16.37 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ne uudistukset, jotka tehdään, eivät ole niin dramaattisia kuin osa ay-liikkeestä antaa ymmärtää, saattikka te. Ne eivät ole niin dramaattisia, mutta niillä on erittäin suuri merkitys Suomen tulevaisuudenuskoon ja talouden kasvuun. [Eduskunnasta: Vaikkei VM pystykään arvioimaan!] Näistä voi ja pystyy neuvottelemaan tässä demokraattisessa prosessissa. Näin se nyt vain menee. [Jenna Simula: Ei kelpaa SAK:lle!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Saarikko.

16.37 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mainitsitte, pääministeri, jossakin näistä puheenvuoroistanne siihen tyyliin, että nyt pitäisi toisen osapuolen lopettaa tämä riitely. Mutta riitaan tarvitaan kyllä aina kaksi osapuolta.

Minä olen täysin teidän tavoitteenne takana siinä, että Suomi tarvitsee lisää työpaikkoja ja työllisyyttä, ja tämän kuluneen vuoden aikana kehitys Suomessa on kulkenut valitettavasti päinvastaiseen suuntaan. Näiden lakkojen seurauksena tuo alamäki työpaikoissa jatkuu. [Ben Zyskowicz: Oikein!] Ei tarvitse peruuttaa kaikista uudistuksista, ei suinkaan. On kaukana siitä, jos vain istuisi samaan neuvottelupöytään. Te itsekkin tiedätte, että työmarkkinauudistusten joukossa on esityksiä, joiden todelliset vaikutukset työllisyydelle ja taloudelle eivät ole merkittäviä, vaan ne ovat pikemminkin periaatteellisia. Siksi se ajatus, joka oli edustaja Oinas-Panumankin puheenvuorossa, että tässä on kysymyksessä enemmän arvovaltojen taisto, ei ole kaukaa haettu ajatus.

Toistan kysymyksen, jota keskusta on täällä nyt useampaan otteeseen nostanut esiin viitaten Suomen talouteen ja työllisyyteen: miten paljon arvelette tämän lakkokevään maksavan suomalaisille työpaikkoina, euroina ja yhteiskuntarauhana, ja milloin tämä loppuu? [Keskustan ryhmästä: Paljonko tämä maksaa? — Ben Zyskowicz: Kysykää Riku Aallolta Hakaniemestä! Hehän lakkoilevat, ei hallitus lakkoile!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo — vai ministeri Rydman?

16.39 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on viitattu Ruotsiin. Keskustelin aivan hiljattain erään keskeisen Ruotsin elinkeinoelämän vaikuttajan kanssa, joka ylisti oman maansa ammattiyhdistysliikettä. [Vasemmalta: Paljonko maksaa?] He ovat pystyneet hyvin sopimaan asioista, ja hän nimenomaisesti kehui sitä, että ruotsalainen ammattiyhdistysliike ymmärtää, että työnantajan ja työntekijän etu ei ole ristiriidassa, [Välihuutoja] vaan nimenomaisesti on näin, että kun meillä on menestyviä yrityksiä, meillä on hyvinvoivia työntekijöitä.

Arvoisa edustaja, te kysyitte siitä, paljonko tämä maksaa. Toivottavasti kysytte myös, paljonko on maksanut se, että Suomessa on kestänyt vuosikymmeniä tehdä ne uudistukset, jotka Ruotsissa, Saksassa ja kaikissa keskeisissä verrokkimaissamme on jo tehty. [Välihuutoja] Se on maksanut meille todella paljon, ja kaikki, jotka ovat hallitusvastuuta kantaneet, kantavat siitä osan vastuusta. Tämän hallituksen on viimeistään aika tehdä ne uudistukset, jotka kaikilta aiemmilta hallituksilta ovat jääneet tekemättä. Se on ainut tapa kuroa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2024 vp

umpeen se kuilu, joka meillä on keskeisiin verrokkimaihimme jo päässyt muodostumaan. [Vasemmalta: Tuo ei muutu todeksi, vaikka sitä kuinka toistatte!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hyrkkö.

16.40 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme eduskunnan kyselytunnilla, jossa tyypillisesti tapana on, että kansanedustajat kysyvät ja ministrit vastaavat, ei päinvastoin. — Olen elätellyt toiveita, että kovista puheistaan huolimatta hallitus toimisi vastuullisesti taustalla, etsisi yhteistä maaperää ja hakisi sovintoa. Se olisi koko yhteiskunnan etu. Pääministeri Orpo, te olette kuitenkin valinneet erittäin poikkeuksellisen toimintatavan. Luottamuksen rakentamisen sijaan sitä rikotaan, sopimisen sijaan haetaan selkävoittoja. Itsekin ajattelen, että työmarkkinoita kannattaa uudistaa, mutta uudistusten pitäisi olla tasapainoisia, reiluja ja kestäviä. Mitään näistä ei ole nyt näköpiirissä tässä sekasortoisessa tilanteessa.

Hallitus ei voi paeta vastuutaan näistä seurauksista, joita tämä valittu toimintatapa on aiheuttanut, ja kuten täällä on todettu, arvovaltaisteluiden sijaan nyt kaivattaisiin ratkaisuja: [Vasemmalta: Johtajuutta!] niiden vahingollisimpien uudistusten tai heikennysten perumista, tarpeellisten uudistusten kehittämistä yhdessä ja tasapainon hakemista myös työnteekijöiden näkökulmia huomioimalla. Olen kuitenkin kiinnittänyt huomiota, että puheenvuoroissanne te rinnastatte neuvottelemisen periksiantamiseen. [Vasemmalta: Käsittämättömyyttä!] Minusta se on erikoinen näkökulma tämän maan pääministeriltä, [Puhemies koputtaa] ja kysynkin teiltä, pääministeri Orpo: [Puhemies: Aika! — Jani Mäkelä: Pitkä minuutti, puolitoista minuuttia!] Onko teillä johtajuutta, neuvotteluhallukkuutta ja neuvottelukykä? Onko neuvottelemisen konsepti teille tuttu? [Antti Kurvinen: Kertokaa, paljonko maksaa! Hintalappu!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo.

16.41 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, että kysytte tätä. — Siis kun olen puhunut periksiantamisesta tai -antamattomuudesta, niin silloin viitataan näitten uudistusten ytimeen, mistä saadaan se vaikutus, jolla aidosti uusia työpaikkoja ja kasvua saadaan aikaan. Mutta koko ajan on käyty neuvotteluja. Jokaisesta lakihankkeesta on kolmikantaiset työryhmät, joissa on voinut neuvotella ja tuoda näkemyksiään esiin ja joiden pohjalta hallitus laatii esityksensä. [Välihuutoja] Ja on ollut vaikutuksia.

Kyllä se nyt vain niin on, että nämä lakot ovat ylimitoitettuja. Ne on suunnattu niin, että muutamilla tuhansilla pysäytetään koko Suomen vienti ja tuonti. [Vasemmalta: Mitä aiotte tehdä?] Satojen miljoonien vahingot Suomelle. Ja sillä on vain yksi ainut tarkoitus, se, mitä tekin haluatte: että me jätettäisiin taas kerran nämä uudistukset tekemättä. [Vasemmalta: Eikö silloin kannattaisi neuvotella?] Taas kerran uudistukset tekemättä. Sitä Hakaniemi haluaa, ja siellä takana lymyilevä SDP:n ryhmä. Sitä samaa te haluatte, että me jätetään ne tekemättä. [Välihuutoja]

Tässä ei ole kysymys, hyvät ystävät ja toverit, arvovallasta. [Puhemies koputtaa] Kyse on Suomen tulevaisuudesta, meidän lapsista, nuorista ja vanhuksista, joista haluan, että pidetään huolta vielä ensi vuosikymmenelläkin ja seuraavalla, ja siksi me tarvitaan näitä uu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2024 vp

distuksia, ja me tarvitaan myöskin tulevaisuudenuskoa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä puhe!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindtman.

16.43 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä pääministeri, kun teitä kuuntelee, niin jää kysymään, yrittekö te edes olla koko tämän maan pääministeri. [Vasemmalta: Ei! — Juuri näin! — Ette yritä näköjään!] Syyttelette aina toisia. Ette koskaan löydä mitään vikaa työnantajan toimista, joilta ovat tulleet nyt nämä todennäköisesti laittomat toimet, ja palkansaajia, joihin te olette kohdistamassa historialliset heikennykset, tuomitsette. Tälläkin kyselytunnilla olette vain tuominneet heidät. Eihän tässä ole enää epäselvyyttä siitä, oletteko te puolenne valinnut. Taitaa olla kysymys siitä, että teillä ei ole lupaa sopia tästä asiasta, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] koska, arvoisa pääministeri, teidän oma työministerinnekin myönsi, että eräiltä osin nämä vastaantulot ovat merkittäviä. Sieltä on tehty merkittävä vastaantulo, joka olisi sovittavissa, [Timo Heino: Ei enää kellokaan käy näissä puheissa!] ja mikä tahansa muu hallitus olisi tämän jo sopinut. Arvoisa pääministeri, kertokaa: miksi teidän käsityksenne neuvottelemisesta ja sopimisesta ei vastaa sitä, joka kaikilla aikaisemmilla pääministereillä on ollut? [Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo.

16.45 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me menemme aivan takuuvarmasti demokraattisen prosessin mukaan näitten uudistusten kanssa eteenpäin ja otamme huomioon, niin kuin on otettu tähänkin asti, nämä asiantuntijoiden, eri tahojen ottamat arviot. [Vasemmalta: Miltä osin? Ei miltään osin!]

Mutta, edustaja Lindtman, kun te nyt siinä kerotte ja neuvotte, miten asiat otetaan haltuun, niin voisitteko joskus kertoa sen oman vaihtoehtonne, sen oman vaihtoehtonne? [Välihuutoja] Te piilottelette niitä omia työllisyystoimianne, koska ne ovat luultavasti negatiivisia. Te sanotte ”ei” kaikille uudistuksille, kaikille säästöille. [Välihuutoja vasemmalta] Kaikille uudistuksille pitäisi olla vaihtoehto. Siksi teidän kanssanne on vaikea löytää yhteistä ymmärrystä, kun teillä ei ole omaa näkemystä näihin asioihin.

Hallituksella on yhteinen linja, joka on muodostettu pitkien neuvottelujen jälkeen ja joka perustuu asiantuntijoiden arvioihin, lukuisiin vaikutusarvioihin, ja jolla haetaan talouteen kasvua, työllisyyttä ja parempaa tulevaisuutta, kestäväää kasvua. Me toteutamme sitä ohjelmaa, koska sillä me uskomme, että koko Suomi voi paremmin ja jokaisesta suomalaisesta voidaan pitää täällä huolta, että meillä on peruskoulu, missä meidän lapset saavat hyvän koulutuksen, ja että voi luottaa siihen, että ne omat vanhukset siellä kotona hoidetaan. [Puhemies koputtaa] Se ei onnistu, jos ei meillä ole korkeampi työllisyys, jos ei meillä ole investointeja ja jos ei meillä ole menestyviä yrityksiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindtman.

16.46 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä pääministeri, teille on tarjottu vaihtoehtoja kerta toisensa jälkeen. Marraskuussa esitimme kättä päälle -sopimusta, porkkanaa molemmille osapuolille. Tammikuussa esitimme teille sovittelijaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2024 vp

Välikysymyskeskustelussa esittelimme teille kuuden kohdan vaihtoehtoisen ohjelman, aito sovinnon sopimus, pohjoismainen malli. [Ben Zyskowitz: Missäs teidän työllisyysvaikutuslaskelmat ovat?] Yksityiskohta: puututaan aidosti pitkiin sairaslomiin, ei sakoteta sairaudesta. Saadaan VM:nkin laskelman mukaan todellisia vaikutuksia. Vaihtoehtoja on esitetty. Itse asiassa kaikki oppositiopuolueet ovat esittäneet, ja palkansaajat ovat esittäneet, ja mikä on ollut hallituksen vastaus? Ei, ei, ja vielä kerran ei.

Kun te nyt kauhistelette tämän tilanteen kustannuksia, joista minäkin olen huolissani, niin, arvoisa pääministeri, kun kerran nämä vaikutukset ovat näin suuret, eikö tämä kannattaisi nyt sopia alta pois? [Jani Mäkelä: On taas se minuutti saavutettu! — Perussuomalaisten ryhmästä: Aika! — Puhemies koputtaa] Sopimisessa ei ole kyse siitä, että luovutetaan. Kysymys on siitä, että kun sovinnon sopimus löytyy, ei siinä kukaan kasvojaan menetä mutta kaikki suomalaiset voittavat. Pääministeri, haluatteko, että kaikki suomalaiset voittavat?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo.

16.48 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Vielä kerran, arvoisa puhemies: Todellakin me haluamme, että kaikki suomalaiset voittavat ja että Suomi saadaan jaloilleen, jotta velkaantuminen saadaan taittumaan, ja että meillä on hyvä tulevaisuus täällä. Sitähän me halutaan.

Nyt kuvailitte näitä eri käsienojennuksia sieltä suunnalta, mutta kun ne ojennukset ovat olleet niin kovin hentoisia. Niissä keinovalikoimissa ei ole työllisyysvaikutuksia, ja jos on, niin ne ovat yleensä olleet negatiivisia. [Välihuutoja] Pitää olla todellisia ehdotuksia, jotka tuovat Suomeen 100 000 uutta työpaikkaa, niin kuin hallituksen uudistuksella haetaan. Me tarvitaan ne 100 000 uutta työpaikkaa, jotta me saadaan talous kääntymään kasvuun. Pitää olla todellisia vaihtoehtoja ja todellisia ehdotuksia.

Ja kyllä on keskustelemisen ja neuvottelemisen varaa, vaikka te kuinka väitätte muuta — on. Nyt taas kerran vetoamus: Kaikkien järjestöjen pitäisi palata neuvottelemaan palkkamallista, Suomen työmarkkinamallista, koska jos me saadaan se sopimusperusteisena, me voidaan pitää huolta siitä, että työvoimapula-aloille löytyy erillisiä ratkaisuja tai että naisvaltaisille julkisen sektorin aloille ei synny palkkaongelmaa. [Puhemies koputtaa] On todella tärkeää, että kaikki palaisivat sinne. Kyllä tässä tilaa neuvotella on. [Ben Zyskowitz: Onko Lindtman löytänyt jo ne työllisyysvaikutukset?]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harakka.

16.49 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun nyt kysyttiin, mikä on sosiaalidemokraattien ja edellisen hallituksen perintö työllisyystoimissa, niin muistuttaisin teitä, että te olette perineet Suomen mittaushistorian korkeimman työllisyysasteen. [Välihuutoja — Antti Kurvinen: Tämä pitää paikkansa!] Ja te täällä paasatte siitä, miten aiotte ja toivotte ja uskotte saavanne työpaikkoja. Te olette yli 20 000 työpaikkaa jo menettäneet siitä teidän perinnöstänne. Joten toivoisin sen verran nöyryyttä. Varsinkin kun teidän näissä malleissanne usein työllisyysvaikutukset ovat joko nolla tai sitten ne pienevät päivä päivältä, että teillä olisi hiukan nöyryyttä ymmärtää sitä, millä tavoin työllisyyttä voitaisiin aidosti parantaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2024 vp

Leikkaukset eivät paranna työllisyyttä. Meillä on kokemusta siitä, että paremmilla työvoimapalveluilla ja muun muassa kaikilla niillä suojaosilla ja tuilla olemme onnistuneet osallistamaan ihmisiä työmarkkinoille, niitäkin, jotka vaikeasti työllistyvät. Ne ovat juuri niitä, jotka te olette leikkaamassa pois. Te haluatte, että ihmiset ovat joko koko-aikatyössä tai kokonaan poissa, [Puhemies koputtaa] kun modernissa työelämässä aika monet tekevät osa-aikatyötä ja pätkätyötä.

Joten ymmärtäkää tulla neuvottelupöytään. [Puhemies koputtaa] Missä on teidän johtajuutenne? [Ben Zyskowicz: Missä on teidän salatut työllisyysvaikutukset, edustaja Harakka?]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Työministeri Satonen.

16.50 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Puhuja oli entinen työministeri, joten hän tietää yhtä hyvin kuin minäkin, mitä me olemme perineet, ja me olemme perineet Pohjoismaiden alhaisimman työllisyysasteen. [Välihuutoja] Se on juuri se ratkaiseva asia, minkä takia meidän pitää lisätä työpaikkoja saada, jotta me voidaan pelastaa tämä hyvinvointiyhteiskunta ja sen rahoitus. Tällä hetkellä joka kahdeksas euro, jonka valtio käyttää, on lainattua rahaa. Tämä tie on hyvin pian käyty loppuun, ja sen takia nämä uudistukset ovat täysin välttämättömiä. Totta kai.

Sitten kun sanotaan, että näillä ei ole mitään työllisyysvaikutusta: Täällä on juuri tälläkin viikolla käsitelty työttömyysturvauudistusta, jolla on 40 000:n työllisyysvaikutus. Täällä on käsitelty aikuiskoulutustuen poistamista, jolla on 10 000:n työllisyysvaikutus. Se, mikä näitä molempia yhdistää, on se, että te, vasemmisto-oppositio, vastustatte niitä molempia, vaikka puolet hallituksen työllisyystavoitteesta niillä asioilla ratkaistaan. [Timo Harakka: Te olette 20 000 perässä!]